

КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

СХВАЛЕНО

вченою радою КНЗ «ЧОПОПП
Черкаської обласної ради»
протокол № __ від _____ 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом КНЗ «ЧОПОПП
Черкаської обласної ради»
№ __ від _____ 2023 року

**Розвиток креативного мислення
учасників освітнього процесу**
(тематичний курс підвищення кваліфікації за вибором
педагогічних працівників)

Розробник: Норкіна Олена Валеріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри дошкільної освіти та
професійного розвитку педагогів
комунального навчального закладу
«Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних
працівників Черкаської обласної ради»

Експерти: Руденко Ілона Миколаївна,
доцент кафедри педагогіки, психології
та освітнього менеджменту
комунального навчального закладу
«Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних
працівників Черкаської обласної ради»,
Павліченко Світлана Петрівна, учитель
математики Черкаської
загальноосвітньої школи I-III ступенів
№32 Черкаської міської ради Черкаської
області

Черкаси
2023

Пояснювальна записка

Актуальність програми тематичного курсу «Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу» (далі програми) зумовлена сучасними динамічними змінами в освіті України та прийняттям нормативних документів таких як Закону України «Про освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Впровадження інноваційних ідей в освітній процес потребує розвитку креативного мислення його учасників, яке у ХХІ столітті стає необхідною навичкою для навчання і викладання.

Розробці програми тематичного курсу сприяло те, що вона буде корисною для педагогічних працівників і розвитку їхнього власного креативного мислення, творчого підходу до реагування й рішення освітніх проблем новими способами задля підвищення якості освіти. А також для використання в навчанні учнів і розвитку в них навичок креативності, оскільки креативне мислення пов'язане з новизною, із здатністю створювати, реалізувати нові форми, перетворювати вже існуюче у щось нове.

Програму тематичного курсу «Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу» розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції «Нова українська школа», Постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року №1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 вересня 2018 року №800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти».

Мета курсу:

- сформуванню знання сутності креативного мислення особистості;
- розвивати креативне мислення для вирішення освітніх проблем;
- удосконалити професійну компетентність педагогічних працівників щодо розвитку креативного мислення та опанувати прийоми розвитку креативності в учнів.

Завдання курсу:

Систематизувати знання щодо:

- сутності поняття «креативне мислення» та
- особливості розвитку креативного мислення в суб'єктів освітнього процесу.

Сформувати вміння:

- розвивати власне креативне мислення, що відповідає організаційно-нормативним і суб'єктивно-психологічним аспектам освітньої діяльності;
- ефективно використовувати вправи для розвитку креативного мислення дорослих і різних вікових груп дітей;
- організовувати продуктивну навчальну діяльність із розвитком креативності;

- працювати в малих групах, взаємодіяти з колективом, знаходити спільні креативні рішення поставлених проблем.

Розвинути установки до:

- розвитку креативного мислення під час освітнього процесу;
- використання у щоденній педагогічній діяльності вправ на розвиток креативності в учасників освітнього процесу.

Очікувані результати:

- знати сутність поняття «креативне мислення» та особливості його розвитку в суб'єктів освітнього процесу;
- розуміти необхідність розвитку креативного мислення особистості, що відповідає організаційно-нормативним і суб'єктивно-психологічним аспектам освітньої діяльності;
- вміти використання у щоденній педагогічній діяльності вправи на розвиток креативності в учасників освітнього процесу;
- бути готовими до організації продуктивної навчальної діяльності із розвитком креативності;
- бути спроможними розв'язувати педагогічні завдання, спрямовані на якісний кінцевий результат.

Навчальні заняття за програмою проходять у формі онлайн-лекцій, онлайн-форумів, онлайн-практикумів.

Навчально-методичним забезпеченням програми є:

- наукові друковані та електронні джерела з проблеми основних викликів та орієнтирів сучасної освіти;
- матеріали інтерактивних лекцій, практичних занять, початкових тренінгів;
- рекомендації щодо організації та змісту самостійної роботи педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з використанням рекомендованих інформаційних та літературних джерел, можливостей дистанційного навчання (відеолекції, чати, он-лайн вправи, презентації тощо).

Курс проводиться з використанням середовища Google Meet.

Профіль програми тематичного курсу «Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу»	
Обсяг навчального навантаження	0,27 кредиту ЄКТС (8 академічних годин)
Заклад освіти	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
Рівень програми	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти
А	Мета програми

	- сформувати знання сутності креативного мислення особистості; - розвивати креативне мислення для вирішення освітніх проблем; - удосконалити професійну компетентність педагогічних працівників щодо розвитку креативного мислення та опанувати прийоми розвитку креативності в учнів	
В	Характеристика програми	
1	Функціональна спрямованість	Підготовка педагогічних працівників до розвитку креативного мислення учасників освітнього процесу
2	Фокус програми	Акцент програми робиться на: – значенні креативності для навчання і викладання; – розвитку креативного мислення для вирішення професійних і життєвих проблем; – удосконаленні вміння ефективно використовувати вправи та прийоми розвитку креативності особистості
3	Орієнтація програми	Програма орієнтована на розвиток й удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників щодо вмінь використовувати вправи та прийоми розвитку креативного мислення учасників освітнього процесу
4	Особливості програми	Програма тематичного курсу реалізується в дистанційному режимі (онлайн та офлайн) й спрямована на розкриття актуальних питань розвитку креативного мислення особистості в умовах реформування освіти. Дистанційне онлайн навчання здійснюється з будь-якого пристрою з підключеною мережею Інтернет (стаціонарний комп'ютер, ноутбук, планшет, смартфон) за встановленим розкладом роботи в синхронному режимі. Дистанційне офлайн навчання може відбуватися за допомогою відповідних технічних засобів в асинхронному режимі у зручний для педагогів час. Проходження навчання за дистанційним спецкурсом завершується електронним тестуванням. Кожен педагог після успішного проходження навчання за програмою спецкурсу отримує сертифікат. Тривалість онлайн складової дистанційного спецкурсу складає 4 годин, а офлайн – 4 години. Загальний обсяг програми – 8 акад. годин/0,27 кредиту ЄКТС
5	Цільова група	Цільовою групою програми є педагогічні працівники закладів освіти
С	Професійні вимоги та продовження навчання	
1	Професійні вимоги	Визначає посадова інструкція
2	Продовження навчання	Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь,

		навичок педагогічними працівниками закладів освіти у системі неформальної та інформальної освіти
D	Стиль та методики навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	Лекції, практичні роботи, самостійна робота, алгоритми дій, тести
2	Система оцінювання	Результати навчання за програмою оцінюються (зараховано/не зараховано) на підставі перевірки виконання практичних робіт, тестування за результатами опанування навчальних матеріалів
E	Програмні компетентності	
1	Загальні	Здатність до: – навчання та самонавчання; – пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; – застосування знань на практиці; – критичності, самокритичності; – планування та розподілу часу; – партнерської взаємодії із усіма учасниками освітнього простору; – генерування нових ідей (креативності); – виявлення, ефективного вирішення проблем; – прийому обґрунтованих рішень; – роботи в команді; – мотивації людей; – досягнення спільних цілей; – конструктивної взаємодії з іншими людьми, – прийняття та поваги; – усного та письмового спілкування рідною мовою; – адекватної оцінки і підтримки якості роботи; – використання інформаційно-комунікаційних технологій; – адаптації, діяльності в нових ситуаціях та під тиском; – діяльності з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю
2	Фахові (предметно орієнтовані)	- проявляти здатність володіти компетентностями лідера 21-го століття, усвідомлювати свою роль як лідера і фасилітатора обговорень у закладах освіти; - здатність застосовувати знання з розвитку креативного мислення в практичних ситуаціях педагогічної діяльності; - спроможність знаходити і генерувати нові можливі виходи з проблемної ситуації;

		- уміння визначати проблемну ситуацію, яка припускає вихід з неї за допомогою прийомів розвитку креативного мислення; - використовувати знання щодо розвитку креативності учасників освітнього процесу
F	Зміст та навчальні елементи програми	
	Поняття «креативне мислення», розвиток креативного мислення у дорослих зі сталими звичками, методи та прийоми розвитку креативного мислення у педагогів та дітей, креативне планування діяльності та визначення мети, методи генерації креативних ідей, методи пошуку нестандартних способів розв’язання проблем, організація продуктивної навчальної діяльності учнів з розвитком креативного мислення, лінійні та ірраціональні прийоми для розвитку креативного мислення педагогів та учнів	
G	Програмні результати навчання	
	- знання сутності поняття «креативне мислення» та особливостей його розвитку в суб’єктів освітнього процесу; - розуміння необхідності розвитку креативного мислення особистості, що відповідає організаційно-нормативним і суб’єктивно-психологічним аспектам освітньої діяльності; - вміння використовувати у щоденній педагогічній діяльності вправи на розвиток креативності в учасників освітнього процесу; - здатність організовувати продуктивну навчальну діяльність із розвитком креативності; - спроможність розв’язувати педагогічні завдання, спрямовані на якісний кінцевий результат	

**Навчально-тематичний план програми тематичного курсу
«Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу»
8 годин (0,27 кредиту ЄКТС)
(дистанційна форма навчання: 4 години – онлайн, 4 години – офлайн)**

Назва модуля і тем	Кількість годин				
	Всього	Онлайн			Офлайн
		лекція	практикум	форум	
Модуль. Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу	8	2	1,5	0,5	4
Тема 1. Особливості мислення людини, сутність поняття «креативне мислення», його значення для навчання	2	1			1
Тема 2. Дієві методи та прийоми розвитку креативного мислення педагогічних працівників	2		1		1
Тема 3. Методика розвитку креативності учнів на різних етапах освітнього процесу	2		1		1
Тема 4. Організація продуктивної навчальної діяльності учнів із розвитком креативності	1	0,5			0,5
Рефлексія	1			0,5	0,5
Всього:	8	1,5	2	0,5	4

Список рекомендованих джерел

1. Міхалко М. 21 спосіб мислити креативно. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 290 с.
2. Кості М., Гріффітс К. Посібник із креативного мислення, 2020.
3. Антонова О. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки / Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі / За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. С. 14–41.
4. Біломеря Т., Рудь В. Формування креативного мислення особистості. URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/104/18416>
5. Локазюк З. Розвиток творчих здібностей та креативного мислення учнів шляхом використання новітніх освітніх технологій. URL : <http://www.licey17.km.ua/Files/dosvid.doc>
6. Павленко В.В. Креативність учителя як чинник розвитку педагогічної творчості. Формування дидактичної компетентності педагогів дошкільної та початкової освіти : збірник науково-методичних праць / за заг. ред. В.Є. Литньова, Н.Є. Колесник, Т.В. Наумчук. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. С. 145–150.
7. Позняк Т. Розвиток креативних здібностей особистості. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Психологічні науки. 2013. Вип. 114. С. 161-166.
8. Ткаченко Л. Креативність і творчість: сучасний контент. Освіта та розвиток обдарованої особистості. 2014. № 9-10. С. 32-35.